

Flor de card

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

desembre - 1981

AMB EL NOSTRE TESTIMONIATGE DE

solidaritat

AMB POLÒNIA,

EL SALVADOR,

....,

I TOTS ELS LLOCS ON

EL **poble**

ÉS OPRIMIT.

BARTOMEU MATAMALES

Va néixer.
Els gurús de l'estadística,
li van teoritzar
setanta-cinc anys de vida.
Teòricament tenia:
dret a ésser,
dret a fer,
dret a ...
però, les teories no
li donaven pa.
Per exigir-lo va
sortir al carrer.
Dispararen a l'aire.
Teòricament, no
devia passar-li res;
però, com les teories no
li servien, avui
l'hem enterrat.
Deixem-nos de teories i,
FEM
COSES PRÀCTIQUES!!

SALVADOR VIDAL I ABELLÓ

SAVIESA

Estava explicant-li
escrivint
sobre un paper,
la situació exacta
d'una injustícia
concreta.
Em va dir:
AIXÒ NO RIMA.
Meravellat de
la seva saviesa,
sòlament vaig
contestar-li:
Vés que et bombin,
imbècil.

TEORIES

1

Endevinalla -II

Veiam si endevinau aqueixa.

En què s'assemblen una escola qualsevol i Son Dureta??

Pensau, pensau...

Idò, en que:

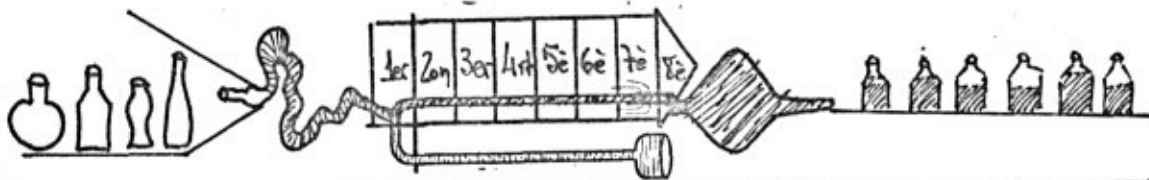
A una escola hi ha nins, aproximadament cinc hores diàries i on... tant si són rossos com morenos, alts com baixos, de casa bona o humil, "llestos o curts" (hi ho pos enmig de cometes pel que té de banal la qualificació) foravilers o ciutadans... a tots els que tenen la mateixa edat, els donen el mateix llibre, els mateixos continguts i de "la mateixa forma".

A Son Dureta hi ha malalts atesos per especialistes, sempre a punt, a qualsevol hora (es fan tandes de treball). Quan algú hi arriba el primer que fan és analitzar per tal de saber d'on pateix el malalt i llavors li apliquen la terapia o tècnica que, segons recents descobriments científics, sembla que ha de resultar millor.

....

Què no s'assemblen en res?. Oh!, i es ver!. Aaaah és que no és la mateixa cosa el cos que el pensament

(Però mirau si en sortiria barata la Seguretat Social si adoptás les mateixes tècniques i mesures del Sistema Escolar)

ELS QUATRE CLOTETS

2

Suposem...

Que Sant Llorenç des Cardassar és un poble de 4000 habitants.

Que, en un any, tots es morissin (Oh! pobrets, quina desgràcia! pensarien els altres)

Que en un any també es morissin els de Son Cervera, Manacor, Artà... i tots els demés pobles de Mallorca

Que morissin els habitants d'una, dues, tres... mallorques

Què morís, en un any, gairebé mitja població de l'Estat Espanyol.

....

Seria un desastre, eh?.

Idò no, "solament" serien 17 milions de persones, és a dir el mateix nombre dels NINS QUE HAN MORT DE FAM aquest proppassat any 1.981 (segons informació de TVE. Al Cierre. 21 de desembre)

Llavors pens: quina pardalada és tot el muntatge de OTAN i Pacte de Varsovia. Quina pardalada són els vols espacials americans, russos i europeus

...

17.000.000 de nins morts de fam; ho sent, no hi puc fer res més.

3 L'empresa

L'altre dia, xerra que xerra, amb uns quants companys, sobre les finalitats de l'Escola, sobre el que és pretèn al escolaritzar als nins vuit o nou anys, sobre els resultats que espera treure dels nins aquesta enorme màquina que és el Sistema Escolar

Obviament passarem per alt això que es diu a nivell oficial com és ara "elevar la educación de todos los españoles... un desarrollo integral..." o altres abstraccions que es podrien traduir amb un "fer es nin més bons, més llests, més alts, més "guapos", més persones...

Llavors arribarem a tres hipòtesis sobre la "finalitat real" de l'escola:

- una era la funció de "guarderia"
- una altra era la funció de selecció i reproducció de les classes socials (aspecte ja tractat a l'article "Els nostres universitaris")
- i l'altre una mena de culturalització fonamentada, sobre tot, en la memòria.

Per mesurar aquest darrer aspecte pensarem que, tal vegada, una mesura edeüada fos el percentatge dels nins que surten amn el qualificatiu de Graduat Escolar (Car presuposam que l'Escola és un Sistema on hi entre un producte verjo (els nins) que s'ha d'anar formant fins arribar a una meta on el producte es dona per acabat (el Graduat Escolar)

I... d'estadístiques oficials obtinguerem les següents dades:

curs	alumnes de "Graduat Escolar"	alumnes de "Certificat"
1974-75	68%	32%
1975-76	65%	35%
1976-77	64%	36%
1977-78	65%	35%
1978-79	63%	37%
1979-80	62%	38%

Fixau-vos, els "productes dolents" (nins que no arriben a aconseguir el Graduat Escolar) augmenta de cada any -són dades a nivell de tot l'Estat-.

I si traspassassem aquestes dades a nivell industrial... ¿quina empresa s'aguantaria amb un 38% de productes defectuosos?.

ELS QUATRE CLOTETS -Guillem Pont

4 Adéu

Flor de Card, dóna una altra passa.
Primer a multicopista manual, després elèctrica, llavors fotocòpies, ara...
Primer, en grup, a l'Ajuntament, després a nivell casolar, ara...
Adéu vella "Flor de Card".

Tancarem una altra carpeta de records i vivencies.

I n'obrirem una de nova.

Adéu.

I benvinguda siguis.

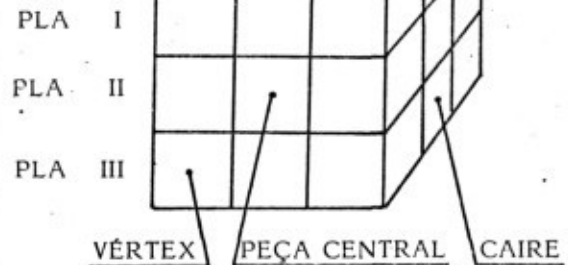

el cub de rubik

Com que pareix esser que qui més qui manco es romp les banyes tractant de compondre el maleït "Cub de Colorins" -altrament dit Cub de Rubik, ja que fou inventat pel professor hongarès d'arquitectura i diseny Ernő Rubik-, aquest mes publicam un dels sistemes per a compondre'l.

Ja sé que el fet de saber com es fa, romp la màgia de l'intent, però, com que també estalvia més d'una empenyadura i no és obligatori el llegir aquesta plana, cadascú farà el que trobarà.

Vet aquí, idò, la traducció d'una fulla que arribà a les nostres mans:

PUNTS A TENIR EN COMPTE

* El cub de Rubik es compon de tres tipus de peces:

- Peces centrals, que no es moven mai i en funció de les quals s'han de muntar totes les cares.
- Caires, que tenen dos colors.
- Vèrtexs, que tenen tres colors.

* Amb aquest sistema que presentam NO s'han de col·locar les cares l'una darrere l'altra, sino els plans, tal com indica el dibuix de l'encapçalament.

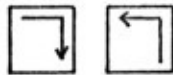
* Clau de moviments:

Girar el costat esquerr/dret 90º cap a dalt.

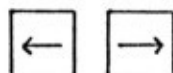
Girar el costat esquerr/dret 90º cap a baix.

Girar la part de davant 90º en la direcció indicada.

Girar la cara d'abaix (el Pla III) 90º cap a l'esquerra/dreta.

Girar el Pla II (Central) 90º cap a l'esquerra/dreta.

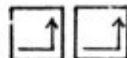
Girar la cara de dalt (el Pla I) 90º a l'esquerra/dreta.

* Es pot començar per la cara o pla que es vulgui. Nosaltres començarem pel groc. Enc que, després d'una sèrie de moviments, sembli que s'ha descompost tot el que havieu conseguit fins ara, heu de continuar fins al final, que tot s'arreglarà.

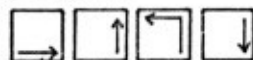
1er. PLA

Caires.- Agafau el cub de manera que la peça central groga quedi a la part de dalt i deixau-l'hi fins que el 2on. pla estigui acabat. Posau la peça central taronja davant. S'ha de fer voltejar el caire groc-taronja fins que estigui al seu lloc o a la mateixa vertical.

a). Si està a baix

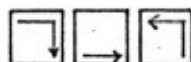
b). Si està davant

Després s'ha de fer el mateix amb el groc-verd, el groc-vermell i el groc-blau, fins que a dalt es formi una creu groga.

Vèrtexs.- Els colors dels vèrtexs s'han d'avenir amb els corresponents de les peces centrals. Posau-ne un baix del seu lloc corresponent, i després

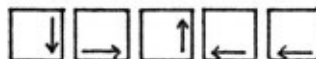
a). Si el groc està davant

b). Si el groc està a la dreta

c). Si el groc està a baix

I després com a l'apartat b).

.../...

.../...

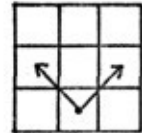
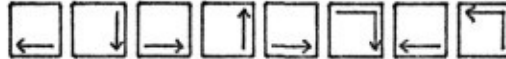
Després heu de fer el mateix amb els altres vèrtexs grocs fins que el primer pla estigui acabat.

2on PLA

Com que ja tenim col·locades les peces centrals del segon pla (recordau que no es mouen mai), i aquest no té vèrtexs, es tracta únicament de situar els caires al seu lloc.

Amb la sèrie de moviments que segueix, passarà el caire de davall la peça central a ladreta o a l'esquerra de la mateixa, i els altres quedaran al seu lloc. Si no n'hi ha cap que estigui davall l'esmentada peça central, feis una de les sèries i, voltant el tercer pla, n'hi quedarà qualcuna.

a). D'abaix cap a la dreta

b). D'abaix cap a l'esquerra

Anau posant davant vltros la cara els caires de la qual volgueu compondre, i així fins a tenir completat el segon pla.

3er PLA

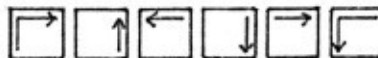
Ara heu de girar el cub damunt davall i l'heu de deixar així fins al final, és a dir, amb el blanc a dalt i el groc a baix.

Caires.- Heu de girar la cara blanca fins que dos caires estiguin al seu lloc. Si fa falta, llevau els altres dos

El caire de davant amb el caire de l'esquerra

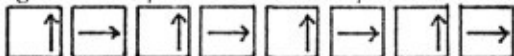

El caire de davant amb el de darrere

Després, si fa falta, feis el mateix que la primera vegada.

Si els caires estan al seu lloc, però canviats, manteniu el cub amb la cara blanca a dalt, i feis-la girar fins que el caire fals quedi a la dreta. Després feis aquests moviments:

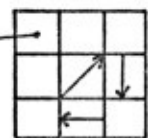

Ara pareix que el cub està desordenat. Girau la cara blanca, NO TOT EL CUB, fins que el pròxim caire fals quedi a la dreta i repetiu l'operació fins que a dalt hi hagi una creu blanca.

Vèrtexs.- En haver fet aquestes 22 voltes hi haurà tres vèrtexs que s'hauran canviat de lloc. Si n'hi ha un que està bé, girau els altres de manera que el correcte quedi sempre darrere a l'esquerra. (Pensau que el blanc ha d'estar a dalt).

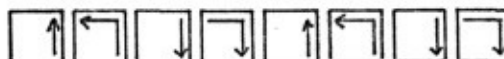
No es mou

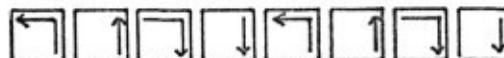
Si no hi ha cap vèrtex que estigui al seu lloc, feis aquestes 22 voltes fins que n'hi hagi un que hi estigui, i després posau-lo darrere a l'esquerra i feis com a l'apartat anterior.

Per girar els vèrtexs damunt ells mateixos, és adir, quan estan al seu lloc, però els colors no s'a venen, posau el vèrtex fals a la dreta de davant i feis:

a). Quan el blanc està davant:

b). Quan el blanc està a la dreta:

Altra vegada sembla que no està ordenat. Girau el pla de dalt, NO TOT EL CUB, fins que el pròxim vèrtex fals quedi a la dreta i repetiu els moviments de a) o de b) fins que el cub estigui acabat.

*****

Si, en està acabat de muntar, voleu que quedin els centres de cada cara d'un altre color, feis:

Cara de darrere

deixau-los viure!

ELS AUCELLS MIGRATORIS

Fins fa poc, l'home considerava els aucells migratoris com a enigmes vivents. Totes les cultures populars han explicat el fenomen a la seva manera, unes vegades més encertada i altres més fantasiosa, com la que suposava que unes espècies es transformaven en altres, o fins i tot que certs aucells de temporada eren fruits d'arbres! Ara sabem que les migracions són un fet biològic, que té com a causa principal la recerca d'aliment, que manca o es escàs durant l'hivern. Els animals viatgen cap a països més favorables, per tornar a la seva pàtria natal amb el bon temps, per a reproduir-s'hi. Les migracions es donen a tot el regne animal, si bé són els aucells amb la seva capacitat de vol, els viatgers més poderosos i coneguts. Com és lògic, les migracions assoleixen una importància molt gran a les zones on hi ha fortes alternàncies climàtiques entre l'hivern i l'estiu. Europa és un cas ben representatiu. Els aucells viatgen ca

da tardor cap al S.W., tornen cap al N.E., a la primavera. Per la seva peculiar posició, la regió mediterrània rep cada any tres castes d'aucells migratoris:

- *Els estivals, que vénen de més enllà del Sahara a criar a aquestes latituds, i en acabar l'estiu mos deixen. Exemples representatius són l'oronella i el rossinyol.
- *Els hivernants, que crien a Europa septentrional i aprofiten els fruits mediterranis de tardor (llentrisca, olivó, arboça...) Com exemple tenim els tords i el ropits.
- *Finalment hi ha un grup d'aus que no troben lloc estable entre noltros: són els migrants, que ens visiten de manera efímera, limitant la seva estada a un parell de dies de descans, moltes de vegades vital per a la seva supervivència. El Corriol, amb el seu magnífic viatge de 7.000 Qmts. és un exemple ben significatiu.

LA PROBLEMÀTICA

Tradicionalment, la gent mediterrània ha caçat intensament els aucells migradors per a menjar. Els colls de les muntanyes, els estrets litorals, les illes... són llocs on els migradors abunden, de vegades esgotats pels seus vols, cosa que els fa més vulnerables.

Armes de foc, trampes, lloses de pedra, visc, reclams, xerxes i filats, carabines d'aire, qualsevol mètode des de garrots especials ("paletes") fins a magnetòfons, és bo per a capturar migrants. La imaginació humana aplicada a la destrucció dels animals ha estat molt fèrtil!

Avui la caça és especialment intensa: hi ha moltes més armes, són més modernes i tothom pot arribar per tot gràcies als cotxes. A més, els aucells tenen també altres enemics molt poderosos: la destrucció del medi natural i la contaminació.

Encara avui, molts de petits aucells insectívors ("de bec fluix") protegits per la llei, són víctimes de pràctiques il·legals. A Espanya es destrueixen així més de 30 milions anuals de petits aucells. Cada any moren a Mallorca entre tres i quatre milions de tords, com a mínim! Altres càlculs indiquen que a les Balears matam més d'un 65% dels que arriben. Estam destruint l'espècie! Ornítològics francesos, danesos i britànics han publicat que als seus països les poblacions de tords minven un 10-15% anual! L'abús de la caça en el Mediterrani en té gran part de culpa.

El cas dels tords és l'exemple més representatiu i típic. Però les causes que determinen la seva situació actuen també sobre les altres espècies balears.

Per començar a solventar els problemes, comencem per ca-nostre. A les Balears la caça és excessiva. Els aucells migratoris pateixen:

- Furtivisme (trampes, cassettes, caça d'espècies protegides)
- Abús de caça legal (semi-professionals, pròrrogues...)

LA CAMPANYA DE PROTECCIÓ D'AUCCELLS MIGRATORIS

La destrucció de centenars de milions d'aucells ha preocupat sempre els seus amics de tota Europa, que veuen com els esforços de protecció són debades per culpa de la matança. Fa més de cinquanta anys existeix un "Consell Internacional per a la protecció dels Aucells" dins del qual funciona un "Comité Europeu per a la prevenció de la destrucció massiva dels aucells migratoris". Aquest Comité promou i recolza campanyes a tot el mitjorn europeu per procurar un mínim de respecte per a aquests animals.

El G.O.B., entitat balear consagrada a la conservació de la naturalesa, recolzat pel Comité Europeu vol fer conscient el poble balear de la magnitud d'aquest problema i procurar disminuir-lo. Milions d'aucells, molts d'ells protegits legalment, moren víctimes de la falta de respecte per les lleis. Garbellats, lloses, carabines d'aire, visc,... són il·legals i s'empren normalment. És un problema de consciència i d'educació. També és un problema de vigilància. RESPECTA LA LLEI I FES-LA RESPECTAR ENTORN TEU. Si ets testimoni d'una infracció, avisa la Guàrdia Civil, ICONA, o a l'Ajuntament.

La llei prohibeix determinats arts de caça, però no la seva fabricació i comercialització. El GOB ha sol·licitat de l'Administració la correcció d'aquesta incoherència legal.

La caça és un esport, diuen. Mentres tant, mils i mils de tords es venen als mercats i les botigues: la caça és per alguns un negoci. Això va en detriment de la Natura i dels caçadors esportius de bon de veres. També hem sol·licitat que aquesta venda ignominiosa acabi. Qualsevol pot

.../...

col.laborar per evitar-la: NO COMPRANT NI CONSUMINT TORDS.

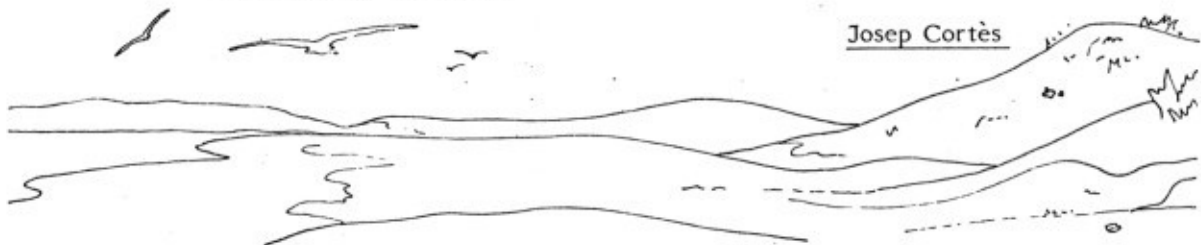
El G.O.B., amb motiu d'aquesta campanya, revova a les nostres autoritats autonòmiques, la seva demanda de protecció per s'Albufera, Es Salobrar, Sa Dragonera i altres zones d'interés natural, localitats de gran importància per a la conservació de les aus migratòries que no són nostres, sino de tota Europa.

G.O.B.

1981

- GENER
- * A la Índia mor el llorencí Joan Caldentey "Pinxo".
  - * Es fa una recollida de signatures en contra de la urbanització de Sa Dragonera.
  - * Continuen sense recaptar gran part dels impostos municipals de l'any passat.
- FEBRER
- * Surt un manifest d'agraïment als qui feren possible que el cop d'estat no tiràs en-vant. Tot l'Ajuntament el signa.
  - * Es fa un homenatge pòstum al Moleter.
  - * El Consell organitza un cicle de conferències.
- MARÇ
- * N'Antoni Gual comença les tasques de secretari interí de l'Ajuntament.
- ABRIL
- * En Ramon Lladó, vicari de Sant Llorenç, s'ordena diaca a Lluc.
  - * Continua estenent-se la xarxa d'aigües canalitzades clandestines.
  - * Comença la construcció de la Creu Roja.
  - * Antoni Riera "Xaret" és nomenat membre de l'Institut d'Estudis baleàrics.
  - * Enrique Aguilera Avila és triat com a nou recaptador d'imposts municipals.
- MAIG
- * Madò Francesca de So'n Violí compleix cent anys.
  - * Dos querns de llorencins van a Barcelona per assistir al II Congrés Juvenil Escolar.
  - * L'Ajuntament decideix concedir la construcció i explotació del Parc de la Mar a una entitat privada.
  - * Són les festes de So'n Carrió.
  - * En Ramon s'ordena sacerdot.
- JUNY
- * S'acaba la carretera de Sant Llorenç a Manacor.
  - * El Cardassar puja a 1ª Regional.
  - * Es jubila Don Andreu Galmés, el metge.
  - * L'ajuntament acorda construir una petita escola a Cala Millor.
  - * Comença un nou secretari: en Miguel Angel García.
- JULIOL
- * Es fan els tradicionals campaments.
  - * Sor Caterina Picó deixa el poble.
  - * Sor Francesca Planas serà la nova Superiora.
  - * Les anàlisis que fa el Consell donen que les aigües que es venen a Sant Llorenç no són potables.
- AGOST
- * Sant Llorenç fa festa.
  - * Sor Magdalena és destinada a un poble d'Eivissa.
- SETEMBRE
- * Un nombrós grup de persones fa una sonada de corns a ca n'Esteva Gomila. Li pe guen foc a les portes. En parlen tots els diaris i l'Església.
  - * Mor l'amo en Pep Comís.
  - * S'inaugura el Parc de la Mar.
  - * Es presenta a l'Ajuntament el Pla de Normes Subsidiàries.
  - * Ramir Leal comença a exercir com a nou metge.
  - * Sant Llorenç celebra les festes de la Mare de Deu.
- OCTUBRE
- * S'inaugura l'escola de Cala Millor.
  - * Les Normes Subsidiàries remouen el poble. L'Ajuntament no té més remei que ac-cedir a redactar un nou Pla d'acord amb els interessos dels llorencins.
- NOVEMBRE
- * S'inaugura la Biblioteca Municipal.
  - * Es descobreixen "irregularitats" als comptes de l'anterior recaptador.
  - * La Caixa organitza unes Diades Culturals.
- DESEMBRE
- * L'aniversari de la Constitució té poc recolzament dins el poble.
  - * Es juga poc a "sa guixa".

Josep Cortès

ErpiPelAber. per J. Cortès

És ben ver que es nostro Ajuntament té un sentit de s'equilibri que pareix talment en Zaccolino.

Fixau-vos sinó com té devers setze milions de pessetes pendents de recaptar, i en deu altres tants an es que li han deixat dobbers.

Ja estam que si en cobrava uns i pagava ets altres també estaria ca bal, però tampoc no en tendria tants de contents.

I que no és guapo això?

Ja ho veis: amb lo de sa recaptació d'imposts, lo de ses aigos no potables, lo de ses obres clandestines, lo de n'Esteva, lo d'Es Parc de la Mar, lo de ses Normes Subsidiàries..., pareixia que tot havia de fer ui, idò no!. Hem arribat a Nadal i tot segueix igual.

I és que ja començam a estar avesats a que ses coses se facin malament.

Es mal serà es dia que hi hagi qualcú que les vulgui fer bé!

P'es diari surten uns anuncis de s'Ajuntament de Ciutat, que diven que si algú troba que hi ha coses que estan malament que ho digui, i faran lo possible per arreglar-les.

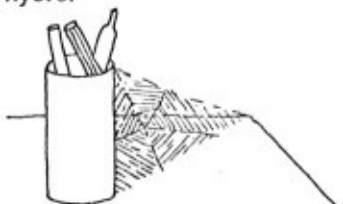
Se veu que a no tots ets ajuntaments les sap tant de greu com an es nostro que li diguin ses coses dolentes.

Segons m'han dit, es nostro Ajuntament, sempre preocupat per potenciar sa cultura, ha descobert un sistema de lo més original per omplir espres tages (cast. estanterias) de sa biblioteca:

Quan hi ha un vilatà que se decideix a fer una obra, diguem-ne clandestina, en lloc d'aturar-la i fer-li arreglar es papers, li suggereix que se grati sa butxaca i faci una donació a sa biblioteca d'acord amb so volum de s'infracció.

Així, si fa una casa de dos pisos, per exemple, i just en podia fer un , compra una enciclopèdia; que només fa una caseta per eines, amb un diccionariet en té prou; que posa una filada de cantons de demés, idò una subscripció a una revista,...

I així ets infractors, a més de sortir-los a bon preu, queden com uns senyors!

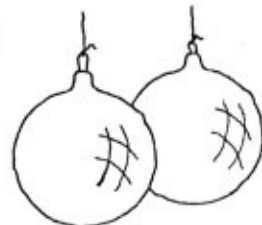
Estic com a astorat.

Fa més de quinze dies que sa classe política local no fa cap putada que ho pagui.

Es "periodistes" llorencins especialitzats amb assumptes satírico-municipals, o haurem de canviar de temes o es director mos donarà es vuit dies.

Teniu compassió de noltros i feis-ne qualcuna!

Per demostrar an es malpensats lectors, que sa revista no se duu tan malament amb s'Ajuntament com se pensen, ara que hem acabat s'any i ja que es nostro estimat Consistori està fins an es capcurucull de feines i no té temps per fer-ho p'es seu compte, noltros, en nom seu, vos volem enviar un missatge:
QUE MOLTS D'ANYS POGUEU FER FESTA!!!

curset D'HIGIENE I SEGURETAT EN EL TREBALL

Durant aquest mes de gener, se celebrarà a la Biblioteca Municipal un curset d'higiene i seguretat en el treball, compost de quatre xerrades. La temàtica a desenrotllar és la següent:

- socorrisme i primers auxilis, el primer dilluns dia 4
- manutenció i maquinària, dilluns dia 11
- perills elèctrics, dia 18
- intoxicació per productes fito-sanitaris, el darrer dilluns, dia

25. Aquest dia hi haurà també un petit refrigeri per a tots els qui hauran assistit al curset.

Aquest curset d'higiene i seguretat en el treball està subvencionat per la Cambra Agrària Local, l'Ajuntament de Sant Llorenç i el Ministeri de Treball i Seguretat Social.

Per a qualsevol altra informació, dirigiu-vos a la Biblioteca Municipal Salvador Galmés.

P.J.Ll.

Sant Antoni

De sempre han estades unes festes molt bullangueres. Després d'haver passat es temps de Nadal, ve sa gran festa d'aquest Sant tan conegut i venerat p'es pobles de la pagesia, que també és s'advocat per guardar-mos ets animals.

Es dissabte de sa festa d'es sant, s'Ajuntament prepara grava per posar an es carrers on s'hi han de feres foguerons, que s'encendran devers les vuit d'es vespre. Hi acü diran es veïnats, amics i gent d'es poble a visitar-lo. No hi manca mai sa sobrassada, ni sa llangonissa, ni es vi, ni ses coques i ensaimades. N'hi ha que també conviden amb bunyols i orellanes.

Quan es fogueró està ben encès, devers les deu da sa nit, comencen a cantar i a tocar sa ximbomba i a fer gloses an es Sant:

Sant Antoni és un Sant,
qui té un dobber l'hi dona;
que mos guardi s'animal
tant si és de pèl com de ploma.

Dia d'esset, Sant Antoni;
dia vint, Sant Sebastià.
Qui bones obres farà
no tindrà por del dimoni.

Sant Antoni de Diana
du sabates de gamusa;
no se pot mantenir a ell
i vol mantenir sa cussa.

Sant Antoni para lloses
per dins mates i clapers,
per guanyar quatre dobbers
i fer-se sabates noves.

Sant Antoni n'és patró
de Maó i Ciutadella;
perquè no tenim botella
li pegam amb so tassó.

Sant Antoni, una missa,
Sant Antoni, dues, tres;
quan tengué s'ase defora
Sant Antoni no hi ha res.

Sant Antoni i el Dimoni
jugaven a trenta-u;
el Dimoni va fer trenta
i Sant Antoni trenta-u.

Santa Magdalena té una cadena
per fermar el Dimoni. Jesús Sant Antoni!
Jesús Sant Bernat!
Aixequem aquest ase que està ajonollat.

I així moltes més que se canten aquesta vetlada quan es foguerons estan ben encesos i sa gent molt contenta. Es dimonis solen fer visita, i ets al.lots petits, quan veuen aquelles cares tan deformes i aquelles banyes, i els senten pegar aquells crits: oooohhhh!, uuuhhhh!, uns riven i ets altres ploren i sa vetlada i sa festa continua cantant, bevent i torrant sobrassada. Per desgràcia també se canten ses cançons de sa ximbomba, unes alegres i altres un poc picants, que estam en es darrers dies de Carnaval, i se passa sa vetlada fins a altes hores de sa nit.

L'endemà és sa festa de Sant Antoni. Aquest dia són poques ses famílies que no tenguin un membre que faci festa. Inclús es menestrals no solen fer feina, i es que estan a foravila també fan festa. Es matí ses ensaimades ja estan cuites i ses cuineres ja tenen preparades ses coses necessàries per fer un bon dinar. És una de ses festes més alegres de s'any. Es joves preparen ses carrosses que han de sortir per ses beneïdes.

Després d'haver dinat i dat es molts d'anys, sa gent se vesteix amb sa roba de festa millor que té, i sobre les tres d'es capvespre ja se senten repicar ses campanes anunciant que comencaran ses beneïdes. Primer hi havia molts d'animals, perquè sa gent feia feina a foravila: menaven primer ses egües i cavalls de Pocafarina; de Son Negre venien es cavalls que havien corregut es matí. Qui na llàstima! Avui ets animals s'han convertits en tractors i ara se fan carrosses.

A sa fatxada de sa Rectoria ja està posat es domàs vermell i es quadre de Sant Antoni. De la Parròquia surt el Sr. Rector acompanyat de dos escolans que, revestits amb capa i pluvial, donen ordre de començar. Des de s'Ajuntament se sent tocar sa música i ses carrosses comencen a venir p'es carrer Major. Com són a sa Plaça Nova canten ses cançons de Sant Antoni i es Rector els be neeix. Després se donen es molts d'anys.

Ses carrosses cada any són diferents i es que hi van dedins beven de sa botella que les donen es sobreposats. Llavors ells donen llimosnes an es Sant.

Quan sa música és a sa Plaça Nova toca s'himne de Sant Antoni i es dimonis i es Sant comencen a ballar. És es ball de ses temptacions d'El Dimoni contra es Sant: el punyen amb so garrot, li tomen sa capa de damunt es cap,... i Sant Antoni, tot carregat de paciència, suporta totes aquestes coses fins que els fa la Senyal de la Creu i es dimonis cauen en terra.

Així van desfilant ses carrosses. Es Lloc Sagrat de l'Església, sa plaça Nova i es carrer Major estan plens de llorencins que estan passant unes hores d'alegria recordant ets altres anys.

Quan han acabat de passar ses carrosses i ja s'han donats es premis, passa sa gent a beneir-se, i donen lo que havien promès an es Sant, a's mateix temps que demanen sa seva ajuda perquè guardi ets animals i sa matança. Després sa música i es dimonis van a ballar davant cada casino, i l'amo els obsequia amb algunes botelles.

Es vespre, a les set, a l'Església se canta l'Ofici Major, amb tanta solemnitat que mai hi manca un predicador extern per contar sa Vida i Història d'es Sant.

Una de ses millor capelles de la Parròquia està dedicada a Sant Antoni, que sempre està ben adornada i amb estampetes damunt una taula, perquè sa gent se'n dugui per posar allà on tenen ets

.../...

animals. Era, i encara ara ho és, costum de posar-la dins sa païssa i dins es galliner. Quina costum tan cristiana!

Acabat l'Ofici, se canten es Goigs d'es Sant:

Demanam a Sant Antoni que mos guardi ets animals,
que mos doni força per vèncer el Dimoni
en sos nostros perills,
i que per molts d'anys el poguem honrar en aquest món,
i que després el vegem en el Cel. Àmen.

I pèr acabar volem aprofitar per donar es molts d'anys a tots es que fan festa aquest dia.

Santuari del Castañar
Germà Francesc Clapès

de cinema

ROAUL WALSH, un dels cicles més interessants de TVE.

Des de fa uns mesos, TVE ens està oferint, primer a través de "Sesión de tarde", més tard a "Cine Club", un dels cicles més interessants i complets dels darrers anys.

Roaul Walsh, un home amb cent deu pel·lícules realitzades i amb cinquanta anys de cinema a l'esquena, és un dels directors més representatius de la indústria americana. La seva trajectòria va lligada a la política que en cada moment històric marcaven els sistemes de producció dels grans estudis cinematogràfics.

Dins la seva extensa producció podríem assenyalar quatre etapes:

Aprenentatge

Nascut l'any 1892, ajudant de direcció d'en Griffith, va realitzar la seva primera pel·lícula l'any 1912, i a partir d'aquí va anar donant forma, juntament amb altres pioners, al que es denomina -ria 7è. Art.

Del sonor a 1941

Quan, el 1930, Walsh incorpora per primera vegada el so al seu cinema, Amèrica estava immersa dins una forta crisi econòmica. A Hollywood hi havia molts intel·lectuals i guionistes amb fortes inquietuds socials (Rossen, Mankiewicz, Trumbo,...) i Walsh no va quedar al marge d'aquest moviment. En aquesta època va dirigir films com "Los violentos años 20", "El último refugio", que són autèntiques obres mestres del cinema negre.

La postguerra

De 1941 a 1950 els estudis de cinema americans varen promoure una onada de films propagandístics plens de triomfalisme i exaltació nacionalista. R. Walsh va contribuir amb pel·lícules tan decisives dins aquest corrent com "Gentlemen Jim", "Murieron con las botas puestas" i "Objetivo Birmania".

La plenitud de l'aventura

A partir de 1951 el seu heroi es veu desprovist del seu caire nacionalista per fer-se representant d'una sèrie de valors més universals. L'aventura, present en tota la temàtica de la seva obra, agafa una poesia i una plenitud que difícilment es veurà superada. Pel·lícules com "El mundo en sus manos", "El hidalgo de los mares" o "Una trompeta lejana" són d'una gran bellesa plàstica i formal.

A l'edat de 71 anys es veu obligat a deixar de treballar perquè les companyies d'assegurances, degut a la seva edat, es negaven a fer-li l'assegurança de vida que exigien les productores.

Quan el 31 de desembre de 1980 va morir, a l'edat de 88 anys, quasi dins l'anonimat, el món del cinema va perdre un gran professional, un extraordinari narrador i el seu màxim representant de l'esperit aventurer.

Antoni Riera

LA EQUITATIVA

assegurances

ALFA

màquines de cosir

Francisco Umbert Perelló

CA'N XESC

(Del "BOLLETI DE PREMSA de la Delegació Diocesana d'Acció Social")

EL NIN DISMINUIT FISIC. PROCÉS D'INTEGRACIÓ DINS L'ESCOLA.

*1.- Un nin disminuït físic, què és?

Un nin minusvàlid és, en primer lloc, un nin. Ésser un nin vol dir:

- Tenir un present ple de drets i, al mateix temps, un futur ple de possibilitats.
- Estar condicionat per la responsabilitat dels adults i per les seves manipulacions.
- Ser una persona que està passant l'etapa d'un progrés evolutiu molt important que determinarà l'home i la societat del demà.

Un disminuït físic és un nin que ha perdut una de les seves possibilitats d'una forma més o menys definitiva (dependrà dels casos), però que és capaç d'esser estimulat el desenvolupament de les altres possibilitats o de les altres potències, i que, en el millor dels casos, pot arribar a un estat de compensació total de la seva minusvalia. Tot això requereix un treball i un esforç d'ell mateix i de la societat.

*2.- Perquè hi ha nins així?

Quan ens diuen el tant per cent de disminuïts físics que hi ha dins la nostra societat, no diuen que siguin així perquè han elegit ser-ho, sinó, senzillament, que ho són.

Si recordam les moltes causes que tenen com a conseqüència una minusvalia, podem considerar normal que n'hi hagi. Lo extrany seria que no n'hi hagués. Podríem enumerar-les així:

- a) Prenatals: afeccions hereditàries, afeccions degudes a una anomalia cromosòmica, factors congènits orgànics, mecànics, químics, etc.
- b) Perinatals: naixement prematur, trastorns del part, infeccions víriques, icterícia per incompatibilitat Rh, vacunes, etc.
- c) Postnatsals: carències de vitamines, de sals minerals, carències afectives, factors endògens.
- d) També hi ha traumatismes i malalties que poden causar minusvalies a qualsevol moment de la vida.

*3.- Els problemes d'aquests nins: "barreres"

Són de moltes castes les "barreres" en què es troba un nin disminuït físic. Per la seva gravetat, remarcam:

- a) Psicològiques: La disminució física no condiona tan sols la mobilitat del nin, sinó també tot el desenvolupament normal de la seva personalitat. Els pares són els primers que hauran d'ajudar-li a passar aquesta "barreira". L'equip rehabilitador que tracta el nin també hi té el seu paper perquè li haurà d'ajudar a aconseguir totes les possibilitats que té dins el seu desenvolupament motor, i, al mateix temps, a saber enfrontar-se amb la vida amb naturalitat i coratge.
- b) Socio-culturals: Pensem que la nostra societat es regeix per uns criteris de: productivitat, rendabilitat, mobilitat, velocitat, ..., per tant, un minusvàlid només troba portes tancades. La primera que hi pot trobar és la de l'escola. Això, a la llarga, serà un factor molt determinant de la seva vida. Els mestres solen dir que aquests casos necessiten una Educació Especial. Potser sia que n'estiguin convençuts, però, moltes vegades sembla més una forma d'evadir-se del problema, que no es tant d'una Educació Especial com d'uns serveis especials que el nin necessita.

Des de l'altre caire, és molt important veure l'aportació que ens fan els professionals de l'Educació Especial. Ells saben lo que diuen perquè la seva preparació tècnica i l'experiència de cada nin els dona una bona sensibilitat crítica. Diuen així:

UN sistema educativo tiene que evitar marginar a sus elementos, y la integración del niño con deficiencias físicas o sensoriales tendría que ser uno de sus objetivos.

El sistema escolar necesita flexibilidad estructural y de programa en la organización de los cursos y el procedimiento para el paso de unos a otros.

Perjudica esta integración el excesivo número de alumnos por aula. Cada sistema escolar segrega sus propios subnormales, por eso se habla de la escuela como "fábrica de deficientes" (Cavallini).

La Educación Especial debe impartirse, hasta donde sea posible, en los centros ordinarios; sólo cuando resulta absolutamente imprescindible, se llevará a cabo en centros específicos.

c) Arquitectòniques: Aquestes barreres tenen una solució ben concreta i també són una expressió bastant clara de com estam els ciutadans davant d'aquest problema. Sabem que el M.E.C. té en marxa obres per reformar, conservar o acondicionar distints centres escolars de Ciutat i de les Illes. Ens demanam: hi ha cap reforma que es faci per posar rampes o per treure escales i graons?

*4.- Possibilitats

Un nin disminuït físic amb un C.I. acceptable, en principi té les mateixes possibilitats d'aprenentatge que els altres nins com ell que no pateixen tals minusvalies. Enfront de l'esforç que això demana hi ha molts de motius forts que ho compenses:

-Personals: El nivell d'estímuls que el nin troba dins l'ambient escolar enriqueix els seus coneixements i afavoreix el desenvolupament evolutiu de la seva personalitat.

-Humans: Els nins, que seran els protagonistes del futur de la humanitat, és molt bo que creixin junts, i així aprenguin a completar-se els uns als altres, cosa molt diferent d'aprendre a combatre amb la llei del més fort.

-Socials: Per aquest camí podrà arribar a un treball o a uns estudis universitaris que faran que sigui i es senti .../...

.../...

tí útil a la societat.

Resumint, les possibilitats d'aquests nins, en bona part depenen de nosaltres. El seu futur està condicionat al nostre present. Si algun d'ells ve a la nostra escola, com l'acollirem?

*****

(Del "FELANITX")

DEL DESENCANT

El desencant... Tothom parla ara del "desencant". Per tot i per tots és utilitzada la paraula: "El desencant de la classe política", "el desencant de la joventut"... i més desencants.

Però, realment, hi ha tant de desencant com hom diu i parla?

L'entorn ens mostra tantes coses negatives per crear una situació de desencant?

És evident que no estam per virgueries, que vivim una situació de crisi, que un gran canvi (entre altres coses es canvien uns valors tradicionalment immutables) s'està produint dintre de les coordenades de la societat... Però això ens porta a un desencant?

La filosofia ens diu que segons el lloc on ens situem, veurem les coses de formes diferents, que l'objectivitat no existeix. Cal, doncs, situar-se bé per veure el caire millor de les coses. Per tornar a trobar l'encant perdut.

Lluny estan aquestes notes de voler ser moralitzadores. Només volen ser un intent de dir que hi ha un color blanc, que el blanc encara existeix.

Ara, mentre escric això, sona una cantata de Bach. És que no val la pena viure per moments com aquests?

Pere

Cuida aquesta pàgina: MARIA GALMÉS

BATEC

1.- Acaben ses diades culturals de la Caixa amb sa projecció, a sa Rectoria, de sa pel·lícula "Del rosa al amarillo".

6.- S'ha celebrat s'aniversari de sa Constitució. S'ha fet una crida convidant sa gent a posar domasos i banderes a ses finestres i balcons. Sa televisió també feia propaganda.

17.- A sa Rectoria hi ha hagut una xerrada sobre educació, dirigida principalment an es pares i mares d'ets infants d'es Catecisme.

18.- Un grupet de joves i al·lotes canten an es Port de Manacor, en es concurs de nadales.

22.- Es capvespre hi ha hagut a sa parròquia un festival de cançons nadalenques amb sos nins i nines d'es Catecisme.

24.- A sa funció de "matines", i es temps de sa Sibil·la, han sonat es "rossinyols".

Durant aquestes festes de Nadal, hi ha bars que juguen a sa "guixa".

Guillem Quina i Joan Rosselló

ES RACÓ DE SA PADRINA

Tenc que deixar per escrit
es tornar vell lo que costa,
perden sa vista i sa força,
s'enteniment i es sentit;
i llavors mos veim avorrits
per sa pròpia gent nostra.

Qui se pensa no morir
ell mateix viu i s'engana;
amb quatre tocs de campana
d'aquest món n'hem de sortir.

Besada de fadrí, mossegada de casat.

Quan bull, s'escalda.

Vestiu un bastó i tendreu un senyor.

Es guanyar fa riure i es perdre fa mala boca.

banco español de crédito
BANESTO

LA MAYOR EMPRESA BANCARIA
DE ESPAÑA, A SU SERVICIO.

ELECTRODOMESTICS

I

FONTANERIA

ORDINAS - FEBRER

Major, 22 - T. 569100

la bandera, l'escut....

Les barres eren tan usuals a Mallorca que fins i tot el botxí, aleshores anomenat morrodevaques, anava vestit amb gonella, calces i barret, de color groc i vermell. El 1458 el procurador reial donava 4 lliures a Lluís Prats, draper, "e són per tres canes de drap vermell e groch les quals ha venudes per fer una roba, claces e baret al morrodevachas" (RP 3557 f. 81) El 1470 el draper Francesc Prats rebia 4 lliures i 3 sous per 3 canes i un pam de drap vermell i groc que li compraren "per vestir en Pardal morrodevaques del Regne de Mallorques". (RP 3.573 f. 65) El 1477 el draper Gabriel Segura rebia el preu de 3 canes de drap vermell i groc per fer una capa, caputxó i gonella a Andreu, esclau que han comprat a Andreu Damús de Santanyí, per fer de morrodevaques. (RP 3.596 f. 75v)

Sovint trobam referències a cartes reials (1474) "ab son segell pendent ab vetes vermelles e grogues guarnida".

Quan morien els reis, a la Seu i al palau reial de l'Almudaina se celebraven exèquies i funerals. El 1458 amb motiu del funeral del rei Alfons, el procurador reial anotava: "Item paguí a mestre Rafel Mòger, pintor, per pintar los dits CL ciris ço és cascun II senyals reals e fer los negres a raó de VI diners per ciri. Item li paguí per XXIII senyals reals grans de tots sos Regnes qui foren mesos sobre la dita tomba e capel a raó de I sou VI diners per senyals". (RP 3.556 f. 84)

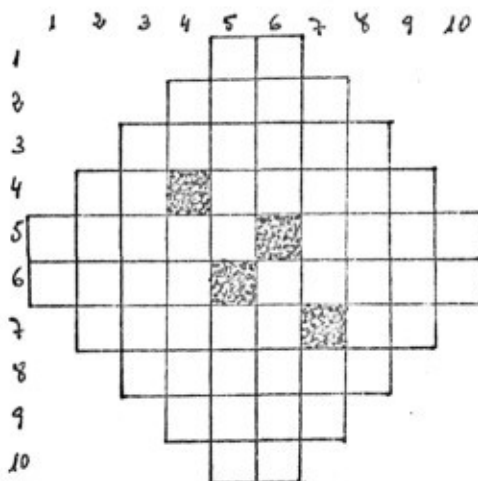
Altra volta amb motiu de la mort del seu successor el rei Joan II l'any 1479 foren fetes, entre altres, aquestes despeses: al pintor Rafel Mòger, per 300 senyals reials d'armes d'Aragó, a raó de 3 diners cada un, per posar-ne dos a cada un de 150 ciris. Més per 12 senyals reials d'Aragó "e de sos Regnes", posats al tovalló. Més 30 senyals reials posats als puntals que sostenien el capell ardent. Més 5 banderes d'armes d'Aragó "e de sos Regnes". (RP 3.598 f. 80)

Dia 4 d'octubre de l'any 1479 moria a Salamanca el príncep Joan, primogènit de Castella i Aragó i se'n féu commemoració en el pati del castell de l'Almudaina a càrrec de la rōgia Cort i l'endemà altre aniversari i exèquies a la Seu a càrrec de la Universitat de Ciutat i Regne. El procurador reial anotà totes les despeses fetes en construir un cadafal, fustes i ferros, vestits pels oficials reials, traginar bancs des de la llotja i esglésies, escolans, tocar campanes, etc. "Item més li paguí per XXIII canes de tela negra que li comprí per fer lo cobrecel del capell ardent e lo tovalló qui stava entorn de aquell e per sinch banderes qui staven en lo dit capell, ço és, una alt en lo mig e una en cascun cantó del dit capell ardent ab les armes reials". "Item paguí en Johan Desin pintor per pintar de una part CLXXVIII senyals ab armes compartides de Castella e de Aragó per metre aquells en los ciris a rahó de VI diners per senyal" (RP 3.650 f. 77) Al amteix llibre consten (f. 79) despeses fetes amb ciris del senyor rei i la senyora reina "ab les armes de aquell".

Si realment la bandera dels jurats de Ciutat hagués estada la representativa de tot el Regne crec que estaria present en les exèquies reials, i no és anomenada per res. Tengem en compte que el rei d'Aragó també ho era del Regne de Mallorca, i que es tractava de funerals celebrats aquí i no a Poblet, per exemple...

Podria seguir citant altres casos: A l'Arxiu del Regne hi ha com ja he dit nombrosos llibres que tenen pintat a la coberta l'escut barrat. En citaré un de concret, del temps del reis privatus. Es tracta del "Llibre del compte de les rendes del Regne de Mallorques" corresponent a l'any 1312 (RP 3038)

si lleu... per m.galmés

HORIZONTALS 1.-Nom de lletra. 2.-Unitat = monetària d'Italia. 3.-El contigunt d'un = còm. 4.-Símbol del Poloni. Proveit d'ales. 5.-Amàs de partícules d'aigua formades per la condensació del vapor aquós de l'atmosfera. 6.-Tinent desordenat de menjar i beure. 7.-Instrument agrícola. Símbol de l'Erbí. 8.-Assaonar amb sal, vinagre, i altres ingredients per a llur conservació, la carn. 9.-Al revés, Carbonat de sodi hidratat. 10.-En castellà, terminació verbal

VERTICALS 1.-Símbol del Sodi. 2.-Mamífer = carnisser de l'Amèrica del Sud. 3.-Ganes = de covar que demostren les gallines quan = es fan lloques. 4.-Article definit. Boig, en femení. 5.-Cadascuna de les branques principals de l'arbre. La quantitat d'un medicament que el malalt ha de prendre en una vegada o dins un període donat de temps. 6.-Lloc de moltes eres. Treball especialment prolongat. 7.-Sentència antiga. Cara del dau marcada amb un punt. 8.-El qui adoba pells. 9.-ferir = un ocell de l'ala. 10.-Al revés símbol químic del Radi.

--oOo--

V D L T O R B O N R X
 M L A D R A P A A O T
 U G R S T L P R F S O
 S I A R N A E X A S P
 S G A N S N R J L I R
 U N I M R A D O C N S
 L E O E A N I Z O Y N
 C L D T U P U P P O L
 A A N A O M U Q O L Z
 C L T A N I V A G P T
 F E L O P R O D Z L X

Els noms de deu aus.

E N D E V I N A L L A

Baix de sa cintura
 tenc un cescavell,
 i es braç és sa mida
 per arribar a ell.

F U G A D E V O C A L S

P.R N.D.L, C.P.NS, N..L.S .
 T.RR.NS

P.R N.D.L, .N. P.SS. D. G.LL

-QUIN CAMÍ HAURA DE RE
 CORRER "DON QUIJOTE "
 PER A RECUPERAR LA =
 PART PERDUDA DE LA SE
 VA ARMADURA ?

SOLUCIONS

--BUTXACA--
 --PER NAVAL, CA--
 PONS, NEULES I
 TORRONS--
 --PER NAVAL, UNA
 PASSA DE GALL--

C E
 L I R A
 C O M A D A
 P O A L A D A
 N U V O L G O L A
 A M E R L I B A R
 A R A D A E R
 A D O B A R
 A S O S
 I R

V O L T O R
 M L A D R A P
 A O P
 F S
 A S
 I L I
 C N
 O Y
 D T U P U P
 L A N I V A G
 C A

ÍNDEX DE 1981

PORTADES

Gener	Guillem Nadal	
Febrer	Guillem Mesquida	
Març	Bartomeu Matamales	
Abril	Jaume Salas	
Maig	Bartomeu Matamales	El temps i l'espai
Juny	Joan Ramis	
Juliol-Agost	Joan Domenge	Festes
Setembre	Guillem Nadal	
Octubre	Guillem Mesquida	Distorsió
Novembre	Felip Blau	S'Ajuntament
Desembre	Guillem Mesquida	

POESIA

Aixequem el front	Pere Orpí	Setembre
Cançons d'un al.lot	Rafel Duran	Març
Crit, el	Pere Orpí	Abril
Horetatge, l'	Pere Orpí	Juny
Honradesa, l'	Pere Orpí	Febrer
Lluitar per a la nos- tra terra	Rafel Duran	Gener
Niño que volaba, el	Víctor Manuel	Gener
Pau	Pere Orpí	Maig
Punts i comes	Rafel Duran	Febrer
Riquesa, la	Pere Orpí	Març
Salutació a Madò Fran- cesca de Son Violí	Gabriel Frontera	Maig
Voldria esser colom	Pere Orpí	Juliol-agost
Volter captiu, el	Jaume Santandreu	Juliol-agost

SECCIONS FIXES

Bandera, l'escut, ..., la	Ramon Rosselló	Defensa de la postura de que la bandera de les Balears és la quatribarrada.
Batec	G. Quina-J. Rosselló	Deixa constància dels esdeveniments ocorreguts al poble durant el mes.
C. D. Cardassar	Miquel Sureda	Crònica de futbol.
Costums	Francesc Clapés	Tradicions llorencines d'aquest segle.
Crònica informal	Josep Cortès	Crònica humorística dels acords de l'Ajuntament.
Escola, l' (A partir de l'abril)	Associació de pares	Temes relacionats amb l'Escola.
Espipellades	Josep Cortès	Escrits curts de caire satíric.
Objectors de consciència	Grup de Mallorca	Sobre la no-violència i el rebutjament al servei militar.
Els quatre clotets	Guillem Pont	Escrits curts de temes variats.
Es racó de sa padrina	Joan Rosselló	Sobre cultura popular.
Si lleu...	Maria Galmés	Entreteniments.

ARTICLES

Això era i no era l'home	Josep Cortès	maig	Cossiers	Toni Artigues	juny
Agraïment		febrer	Cub de Rubik, el	Josep Cortès	desembre
Ajuntament, comentari a l'actuació de l'	Guillem Pont	abril	Deixau-los viure	G.O.B.	desembre
Albertí (Roda de premsa)	Bartomeu Domenge	gener	Democràcia, sí!	Antoni Sansó	maig
Alcem el cap	Rafel Melis	gener	Denous	Aina	març
Balanç de la Parròquia	Rosselló-Lladó	gener	Dimoni, el I	Bartomeu Matamalas	juny
Biblioteca, la inauguració de la	Pere J. Llull	novembre	Dimoni, el II	Bartomeu Matamalas	jul-ag.
Biblioteca vista por los niños, la	varis	novembre	Dimoni, el III	Bartomeu Matamalas	setembre
Bomba "neta", sa	Joan	juliol-agost	Divorci, sobre el	Varis	març
Busco, Tomeu (Entrev.)	Josep Cortès	octubre	Domenge, Joan (entrev.)	Associació de Pares	juny
Camí d'En Barrotes	Aljub	Juliol-agost	Espanya és diferent	Antoni Sansó	març
Canvi de temps	Antoni Sansó	setembre	Febrer, 23 (manifest)	Grup de preveres	març
Card en Festa (Acords)		juny	Festa a Salamanca	Francesc Clapés	setembre
Càrritx I	Guillem Nadal	febrer	Flor de Card i conducta	Guillem Pont	setembre
Càrritx II	Guillem Nadal	març	Galmés, Andreu (home- natge)	Mateu Galmés	juny
Càstig, el	Xavier Bornàs	novembre	Galmés, Andreu (entrev.)	Mateu Galmés	juliol-agost
Cec, el moix i la por, el	Bartomeu Matamalas	gener	Galmés, Mn. Salvador	Josep M. Llompart	"
Cinema, de:			Garrot de roure	Bartomeu Matamalas	febrer
antecedents	Felip Blau	febrer	Gomila, Esteva (crono- logia dels fets)	C. de Redacció	setembre
René Clair	Felip Blau	març	I després, què?	de "Integral"	març
Georges Méliès	Felip Blau	abril	Institut d'Estudis Ba- leàrics	Josep Cortès	abril
Alfonso Sánchez	Felip Blau	setembre	Instruments tradicionals		
Abel Gance	Felip Blau	octubre	Xeremies I	M. Galmés-J. Cortès	gener
William Holden			Xeremies II		febrer
Natalie Wood	Felip Blau	novembre	Flabiol		març
Roaul Walsh	Antoni Riera	desembre	tamborino		juliol-agost
Colza, la	Parera-Christian	novembre	Acords de guitarró		juliol-agost
Comís, Pep		setembre	Llança del Vasto	Guillem Pont	gener
II Congrés de Juventud			Lladó, Ramon (ordenac.)	Francesc Clapés	juny
Escolar	M. Galmés-J. Caldentey	maig	Lladonet, Joan (entrev.)	Associació	juny
Contarella	Sa paperera	maig	Llengua, història de la	Gabriel Barceló	octubre
Coses que em fan més rà- bia	Jaume Santandre	octubre	Llibre, festa del		abril

.../...

Mals noms, els	C.Roig-A.Servera	juliol-agost	Progrés, el	Rafel Melis	març
Mare Superiora (Sor Caterina)	Aljub	juliol-agost	Ramis, Guillem (entrev)	Associació	juliol-agost
Mare Superiora (Sor Francesca)	Aljub	juliol-agost	Ramon, En	Aljub	abril
Marginació, paràbola es-catològica sobre la	Jaume Santandreu	novembre	Reflexions	Antoni Sansó	gener
Normes Subsidiàries	Josep Cortès	octubre	Renou de ganivets	Llorenç Capellà	abril
OTAN, no a la	Gimenez	setembre	Salvem Es Trenc		setembre
Perales, Eduardo (entr.)	Aljub	juny	Solidaritat	Bartomeu Matamalas	desembre
Personalitat	Rafel Melis	febrer	Sor Magdalena	Aljub	octubre
Pilotes, de	Josep	gener	Vidal i Abelló, Salvador		desembre
Pont, Guillem (entrev)	Aljub	maig	Villalonga, Llorenç	Pere J. Llull	gener

Se n'han cuidat Maria Galmés i Josep Cortès

C. D. CARDASSAR

En este mes de balances, el Cardassar, económicamente no lo sé, pero en lo deportivo es muy fácil recontarlo, pues todos los números se barajan en azul, y con margen abultado se perdonan los errores. El equipo se ha encontrado, en este año ya del todo cancelado, con extremo de categoría, y lo cierto es que las botas no le han pesado. Ha demostrado, en unos partidos más que en otros, ser merecedor de este ascenso, y así se ven beneficiados los esfuerzos anteriores. ¿Será este año entrante de nuevo extremo? Cabe muy bienesta posibilidad. A los restantes equipos con los que se ha enfrentado, salvo al líder Esporlas, les ha demostrado su superioridad. ¿Aguantaría con similitud la primera Preferente? Sería un poquitín más difícil, pero a mejor bocado, más ganas de probarlo, y si en manos d'Es Pobil supo batir el récord de recaudación de puntos la temporada pasada, redondearía su triunfo aguantando la carrera vertiginosa hacia la próxima categoría, ostentada anteriormente por el Club y que la afición y noveles jugadores vuelven a merecerse.

Adjuntamos ahora los comentarios de los partidos jugados en diciembre:

El seis de diciembre, en campo local se batió a un Soledad que de sus anteriores laureles e historial, sólo le queda el nombre. Vino a defender el cero a cero, pero desde los primeros minutos ya se notaba que su propósito dependía de una racha de suerte, y aunque mantuvieron mucho tiempo la igualdad fué batido por 2-0 sin ser capaz de reaccionar a los goles encajados, dió muestras de ser un equipo mediocre y que sale a defenderse, sin capacidad de maniobrar el contrataque. Al Consell también se la batió por 2-0, pero dentro de su mediocridad, demostró tener más espíritu de lucha ¿Sería por la animación de sus fans?. Fué de los pocos equipos que en su desplamamiento le vó su propio "clan" y no supo depararle y exaltarle los ánimos, ya que fueron muy pocos los minutos que tuvo dominado el terreno de juego.

Lastimoso fué el partido jugado en Llubi, pueblo de alcaparras y cosas raras, y raro resultó el encuentro. Después de adelantarse en el marcador con un precioso gol de Nadal, todo hacia presagiar el paseo que se daría para llegar a la victoria final. Pero así como transcurrieron los minutos demostró todo lo contrario, encajando tres goles a cual más tonto. Un Cardassar sin ideas, un poco de nerviosismo en sus hombres y un partido pésimo.

Apuntamos ahora la clasificación, en estos tres partidos, del trofeo a la regularidad que, como se sabe, está patrocinado por HERMANOS FEBRER y LA EQUITATIVA.

Jugador	Soledad	Consell	Llubi	Total mes	Anterior	Total general
Angel Calderon	2	-	0	2	2	4
Bartolomé Barceló	2	2	1	5	8	13
Mateo Girart	3	2	1	6	8	14
Gabriel Abraham	3	3	2	8	9	17
Jorge Soler	2	2	0	4	7	11
Juan Nicolau	1	2	1	4	4	8
Bartolomé Morey	2	2	1	5	4	9
Juan Riera	2	2	2	6	4	10
Juan Riera M.	2	2	1	5	8	13
Juan Nadal	2	3	2	7	6	13
Mateo Mayol	2	1	0	3	4	7
Sebastián Miquel	-	1	1	2	3	5
Miguel Galmés	-	2	2	4	-	4
Mateo Arrom	-	2	-	2	6	8

En los equipos alevines e infantiles es donde se depositan las mayores esperanzas, y es lo menos que se puede hacer, pues ellos no defraudan. Los infantiles llevan una estupenda campaña y poco les ha faltado para declararse campeones de invierno en su categoría. Los alevines, acusando su prematura acoplación y juventud, poco a poco se afianzan en su escalada.

A todos los componentes de los diferentes equipos encuadrados en este club, nuestra más sincera enhorabuena y muchas felicidades.

.../...

.../...

Jugadores que se han alineado en partidos de la temporada 81-82 en la categoría INFANTIL:

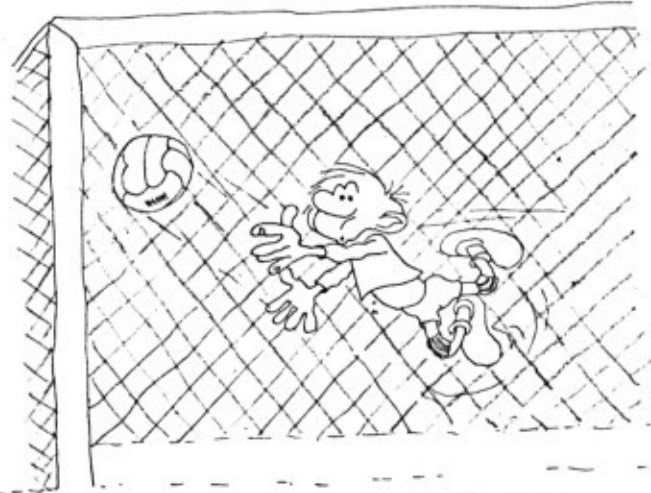
- 1.- Mateo Rosselló Mesquida
- 2.- Miguel Sansó Sansó
- 3.- Jesus Martínez Muñoz
- 4.- Miguel Galmés Roig
- 5.- Antonio Gelabert Galmés
- 6.- Agustín Domenge Roig
- 7.- Onofre Sancho Gomila
- 8.- José Galmés Galmés
- 9.- Bartolomé Estelrich Pascual
- 10.- Antonio Santandreu Santandreu
- 11.- Antonio Juan Sancho
- 12.- Mateo Gayá Febrer
- 13.- Antonio Nadal Bauzá
- 14.- Jerónimo Puigrós Pascual
- 15.- Jaime Jaume Estelrich

Jugadores participantes en el equipo ALEVIN, en la temporada 81-82:

- 1.- Jaime Riera Massanet
- 2.- Antonio Amer Galmés
- 3.- Lorenzo Bauzá Sansó
- 4.- Rafael Sureda Nadal
- 5.- Antonio Gelabert Caldentey
- 6.- Pedro Santandreu Esteve
- 7.- Pedro Caldentey Soler
- 8.- Antonio Girart Salas
- 9.- Mateo Rigo Vaquer
- 10.- Antonio Perez Ginard
- 11.- Juan Sancho Gomila
- 12.- Mateo Riera Gayá
- 13.- Guillermo Taberner Servera
- 14.- Gabriel Coll Sureda

Primera Regional

ESPORLAS	14	10	3	1	38	9	23	*9
Cardessar	14	10	0	4	31	20	20	*6
Sant Jordi	14	8	2	4	32	15	18	*4
Villafranca	14	7	4	3	17	13	18	*4
Llobí	14	5	7	2	18	15	17	*3
Pollensa	14	7	2	5	27	22	16	*2
Montuiri	14	7	2	5	25	19	16	*2
Oímpic	14	7	2	5	25	11	16	*2
Soledad	14	5	5	4	21	23	15	*1
J. Sallista	14	5	4	5	25	18	14	
J. Buñola	14	5	4	5	27	27	14	
Son Roca	14	5	3	6	16	24	13	-1
Independiente	14	5	2	7	26	34	12	-2
Alcudia	14	4	3	7	18	21	11	-3
Consell	14	1	7	6	13	24	9	-5
Llucmajor	14	4	0	10	13	27	8	-6
Campanet	14	3	2	9	12	31	8	-6
Arenas	14	1	2	11	12	43	4	-10

M. Sureda

demografía

NAIXEMENTS

Angeles García López	5-1-81	Antonio-Antonia	Son Carrió
Margarita Jaume Riera	15-1-81	Andrés-Francisca	San Lorenzo
Mateo Santandreu Sureda	15-1-81	Miguel-María	" "
Francisca Bauzá Galmés	22-1-82	Amadeo-Margarita	" "
Antonia Caldentey Bauzá	22-1-81	Jaime-Antonia	" "
Miguel Llinás Ballester	22-1-81	Antonio-Margarita	" "
Alejandro Jaume Marcoida	29-1-81	Sebastián-María	" "
Claudia Soler Nieto	15-2-81	Bartolomé-Pilar	" "
M ^a . Isabel Servera Rosselló	15-2-81	Jaime-Isabel	" "
Antonio Adrover Llinás	25-3-81	Bartolomé-Catalina	" "
Sebastián Planis Mesquida	26-3-81	Gabriel-Catalina	" "
Issis Sánchez Pascual	3-4-81	Juan-Catalina	Son Carrió
Guillermo Pastor Gómez	20-4-81	Guillermo-Antonia	San Lorenzo
Francisca Cortés Ballester	24-4-81	Nicolás-Catalina	Son Carrió
Raquel Torres Rodríguez	29-4-81	Antonio-Estrella	" "
Miguel Febrer Sancho	11-5-81	Rafael-María	San Lorenzo
Juan Bautista Melis Pont	6-5-81	Andrés-Magdalena	" "
Martín Tous Genovart	22-5-81	Emé.-Margarita	" "
M ^a Isabel Gayá Nadal	22-5-81	Martín-M ^a Clara	" "
Margarita Pascual Pascual	14-6-81	Miguel-Ana	" "
Carlos Pablos Pont	11-6-81	Zacarías-Isabel	" "
Daniel Santamarta Andrés	12-6-81	Jesús-Francisca	" "
Angela Riera Carpio	19-6-81	Juan-Angeles	" "
Amparo Riera Carpio	19-6-81	Juan-Angeles	" "
Catalina Forteza Sureda	20-6-81	José-Damiana	Son Carrió
Marta Nebot Puigrós	24-6-81	Serafín-Francisca	San Lorenzo
Bartomeu Adrover Gomila	3-7-81	Miguel-Magdalena	" "

.../...

.../...

M ^a Eulalia Miquel Grimalt	18-7-81	Miguel-Maria	San Lorenzo
Francisca Pascual Sansó	1-8-81	Vicente-Francisca	" "
Sebastiana Galmés Pascual	24-8-81	Juan-Catalina	" "
Magdalena Umbert Cifre	7-8-81	Bartolomé-Margarita	" "
Andreu Llinàs Sansó	24-9-81	Gabriel-Maria	" "
Maria Pascual Riutort	28-9-81	Antonio-Maria	" "
Ana Maria Nadal Pont	28-9-81	Bartolome-Catalina	" "
Juan Adrover Umbert	12-10-81	Miguel-Antonia	Son Carrió
Jaime Font Pascual	14-10-81	Jaime-Antonia	" "
Jerónima Femenias Puigros	12-10-81	Pedro A.-Margarita	" "
Juana M ^a Algaba Santandreu	31-10-81	Cirilo-Antonia	San Lorenzo
Margarita Llodra Sureda	23-11-81	Mateo-Catalina	Son Carrió
Bárbara Piñeiro Font	4-12-81	Francisco-Barbara	" "
Bartolomé Durán Sureda	9-12-81	Rafael-Angela	San Lorenzo

DEFUNCIONS

Bárbara Sureda Sansó	3-1-81	Angela Ballester Riera	6-7-81
Rafael Genovart Puigros	6-1-81	Miguel Ballester Puigros	9-7-81
Maria Sancho Riera	14-1-81	Gmo. Febrer Mascaró	22-7-81
Matilde Tous Gelabert	16-1-81	Cna. Ordinas Matamalas	5-8-81
Melchor Riera Riera	4-2-81	Maria Vaquer Gelabert	6-8-81
Bmé. Sureda Riera	12-2-81	Mateo Genovart Rosselló	22-8-81
Antonia Bauzá Riera	17-2-81	Antonia Riera Pascual	18-9-81
Miguel Muntaner Sureda	10-3-81	José Jaume Llodrá	22-9-81
Margarita Nadal Girart	10-3-81	Bmé. Pascual Fullana	28-9-81
Andrés Bauzá Soler	6-4-81	Juan Galmés Jaume	31-10-81
Juan Femenias Adrover	18-4-81	Gabriel Vives Barceló	4-12-81
Francisco Galmés Fullana	23-4-81	Rosario Carvillo Robles	25-12-81
Juan Sard Llull	13-5-81	Bmé. Rosselló Mascaró	23-12-81
Bartolomé Vaquer Gelabert	30-5-81	Miguel Massanet Brunet	26-12-81
Rafael Riera Sureda	20-6-81		

NOCES

Jesús Gonzalez Santandreu y Isabel Melis Brunet	10-1-81
Juan Mayol Juan y Antonia Nadal Frau	10-1-81
Pedro Nebot Massanet y Ana Maria Pont Llull	24-1-81
Gabriel Vicens Tous y Ana Maria Esteva Santandreu	11-4-81
Bartolomé Riera Rosselló y Antonia Gelabert Bosch	25-4-81
Francisco Malagón Sánchez y Juana Maria Caldentey Riera	24-5-81
Pedro Pascual Bauzá y Francisca Febrer Sureda	30-5-81
Sebastián Pascual Sancho y Antonia Rosselló Caldentey	11-7-81
Bartolomé Pascual Esplugas y Damiana Sampol Brunet	4-7-81
Felipe Forteza Amengual y Isabel Nicolau Mesquida	1-8-81
José Soler Font y Maria Sancho Bisquerra	11-10-81
Francisco Cabrera Armero y Juana Bauza Vidal	31-10-81
Antonio Parra González y Juana Maria Genovart Bonet	28-11-81

Isabel Nicolaudarrera plana

FLOR DE CARD, bolletí-revista del Card, Centre Cultural de Sant Llorenç des Cardassar, carrer de Sant Llorenç, 36.
Desembre de 1981. Número 65. Dipòsit legal 765-73
Cap de redacció Josep Cortès i Servera
Director Bartomeu Domenge i Amer.

TAULA Portada, Guillem Mesquida; 2.- Solidaritat, de Bartomeu Matamalas; Salvador Vidal i Abelló; 3.- Els quatre clotets, de Guillem Pont; 5.- El cub de Rubik, de Josep Cortès; 7.- Deixau-los viure!, del G.O.B.; 8.- 1981, de Josep Cortès; 9.- Espipellades, de Josep Cortès; 10.- Sant Antoni, de Francesc Clapés; 11.- De Cinema, per Antoni Riera; 12.- Premsa Forana, per Maria Galmés; 13.- Batec, per Guillem Quina i Joan Rosselló; 14.- La Bandera, l'escut, ..., per Ramon Rosselló; 15.- Si lleu..., per Maria Galmés; 16.- Index del 81, per Maria Galmés i Josep Cortès; 17.- C.D. Cardassar, per Miquel Sureda; 18.- Demografía, per Isabel Nicolau.

COL.LABOREN A la mecanografia, Maria Galmés; a la tresoreria i difusió Guillem Quina; a la confecció Elisabet Nicolau.